

ZELENI DNK MIREN KRASA

1 - Močni zeleni atributi

1.1

Narava in naravne vrednote

(opišite tiste naravne vrednote, ki pomembno vplivajo na značaj destinacije)

Destinacijo Miren Kras odlikuje izjemna **naravna in krajinska pestrost** zaradi stika Vipavske doline in Krasa. Nižinskemu delu daje podobo miren tok Vipave z bogatim podvodnim življenjem, kraškemu sivi kamen in terrarossa, ki pod površjem skrivata bogastvo jam in podzemnih voda. **Biodiverzitetu** naravne pokrajine varuje **Natura 2000**, ki pokriva preko **90 %** teritorija Občine Miren-Kostanjevca. Kar **7 naravnih vrednot** je zavarovanih po habitatni, Kras tudi po ptičji direktivi.

Ob meandrih reke Vipave se preko rodovitnih polj, domačih vrtov in sadovnjakov razteza t.i. "**Vrt Goriške**", na katerem uspevajo sezonske povrtnine, med njimi najbolj prepoznavni zdravilni beli šparglji oz. **beluši**. Med **živalstvom** najdemo pestro družbo zveri (rjavi medved, ris in volk), divjad (srnjadi, jelenjadi, divji prašiči, lisice, kuna belica in jazbec, zajec, raca, vrana, sraka, polh), 7 vrst netopirjev, ptice, hrošče, metulje, kačje pastrije, dvoživke in plazilce, ribe in piškurje.

Izjemna pestrost narave, obogatena z eno najbolj iskanih vrednot sodobnega človeka- **MIRu**, nudi odlično izhodišče za razvoj trajnostnega turizma s poudarkom na **aktivnem preživljanju prostega časa v naravi**, ki ga omogočajo pohodništvo, kolesarjenje, športi na Vipavi, jamarstvo, konjenišтво, lov in ribolov.

1.2

Kulturna dediščina

(opišite tisto kulturno dediščino (snovno in nesnovno), ki pomembno vpliva na značaj destinacije)

14 arheoloških najdišč (gradišča, naselbine, tabori, grobišča, žgani pokopi, jamske postojanke, ...), 11 cerkva, **10 domačij z ostanki tipične arhitekture** (ambient, ulični niz, hiša, vodnjak, porton, stegnjen dom, ...), 4 vile, **vodnjaki in kali**, 25 kapelic, znamenj in spominskih objektov, **5 grobnic oz. grobišč**, **4 tipične gručaste kraške vasi** ter 5 drugih zaščitenih stavb (**pastriska hiška**, dimnik, župnišče) predstavlja bogato zaščiteno kulturno dediščino destinacije Miren Kras, ki jo dopolnjujejo **4 sodobni muzeji** (Čevljarski muzej, Muzej Opajske tradicije, Muzej Spomni se name, Pomnik miru na Cerju), duhovno središče **Mirenski Grad** ter **Galerija Oskarja Kogoja**. V letu 2018 je **suhozidna gradnja kraških zidov**, postala del **Unesco nesnovne dediščine človeštva**. Med kulturno dediščino Miren

	<p>Krasa velja omeniti tudi star običaj ciljanja pirhov, vpisan v seznam registriranih enot Slovenske nesnovne dediščne.</p> <p>Preko 30 društev v občini aktivno skrbi za ohranjanje tradicije, običajev in obrti, predvsem čevljarstva, opekarstva, kamnoseštva in bičarstva, ki so sestavni del prireditev, delavnic za otroke in prepoznavnih praznikov, med katerimi je posebej priljubljen Praznik Špargljev v mesecu maju.</p>
<p>1.3 Trajnostna arhitektura (opišite tiste značilnosti lokalne arhitekture, ki pomembno vplivajo na značaj destinacije)</p>	<p>Suhogradni kraški zidovi, kot edinstven fenomen kraške arhitekture, so skupaj s pastirskimi hiškami in značilnimi "kali", ki so nekoč služili napajanju živine, najbolj prepoznaven element kraške pokrajine in po dolžini prekašajo Kitajski zid.</p> <p>Tipično kraško domačijo, poleg izipahnjenice oz. Črne kuhnje, definira prepoznaven kamnit portal - vstop v borjač, na katerem stoji vodnjak, po domače štirna, z vdelanim emblemom verske vsebine ali rodovnika, ob njej pa stoji murva. Bivalni del hiše krasi gank z leseno oblogo, ki ga spodaj objema vinska trta. Strešnike iz skrl danes ponekod zamenjujejo "korci", še vedno lepo umeščeni v tipičen kraški vaški prostor: sredi kraških polj, borovcev in ruja, stojijo strnjene vasi z belimi cerkvami, ob katerih se vzpenjajo čudoviti zvoniki. Kmečko poslopje, obdano s kraškim zidom, poleg "hiše" sestavljata tudi "štala" in "kašča", na vrhu pa krasi umetniško izdelan dimnik - po domače kamin.</p> <p>Stare domačije se danes praviloma obnavljajo tako, da se ohranja tipičen izgled kraške arhitekture, ki dodaja vrednost trajnostnemu razvoju in turistični ponudbi Miren Krasa.</p>
<p>1.4 Gastronomija in lokalno pridelana hrana (opišite tiste značilnosti lokalne gastronomije, ki pomembno vplivajo na značaj destinacije)</p>	<p>Celoletna ponudba tipičnih jedi Mirnega Krasa temelji na sezonski zelenjavi, med katero prevladujejo beli špraglji - beluši, ki rastejo ob Vipavi in divji zeleni špraglji s Krasa, mediteranska zelišča, suhe mesnine, ki zorijo na burji, posebej slastna in priljubljena sta vipavski in kraški pršut, s katerima se lepo spaja oljčno olje. Destinacija Miren Kras je naravno stičišče treh vinorodnih okolišev, Vipavske doline s prepoznavnim zelenom, Brd z rebulo in Krasa s teranom, zato imajo gostinci vedno v ponudbi odlično bero vrhunskih primorskih vin. V menijih naših ponudnikov vedno najdemo različne zelenjavne mineštre, jote, domače njoke in fuje z različnimi prelivi, zeliščne frtalje, med sladicami nikoli ne manjkajo slastni štruklji in potica.</p>
<p>1.5 Spektakularni posamezniki (opišite tiste velike osebnosti iz zgodovine ali sedanjosti destinacije, ki pomembno vplivajo na njen značaj; je med njimi kdo, ki ga lahko povežete s trajnostnim razvojem? Opišite tudi njega)</p>	<p>V Mirnu živi in še vedno ustvarja svetovna ikona industrijskega oblikovanja, raziskovalec, umetnik in akademik Oskar Kogoj. Prodajno razstavna Galerija Oskar Kogoj Nature DESIGN je odprta tudi za naključne obiskovalce. Preko unikatnih izdelkov z dodano mitološko simboliko najstarejših civilizacij Kogoj pripoveduje zgodbo usodne povezanosti človeka z naravnim okoljem.</p> <p>V Bilje domuje Atelje kiparja Negovana Nemca, ki je ves svoj ustvarjalni naboj črpal iz narave- tu je našel navdih za čudovite oblike edinstvenih umetniških skulptur. Atelje odpira vrata po dogovoru, za vnaprej napovedane ljubitelje umetnosti.</p> <p>Lojze Spacal, v krogih likovne umetnosti poznan kot »slikar Krasa«, je doma iz vasice Temnica, v Kostanjevici na Krasu pa njegov soimenjak Jože</p>

Spacal, akademski slikar in režiser, poznan po obsežnem opusu mozaikov in umetniških prostorskih instalacij.

V Pomniku miru ima mesto umetnina **Rudija Španzla** »Ples življenja in smrti«, ki so jo likovni kritiki poimenovali Slovenska Guernica.

Brata Rusjan sta vse svoje letalske preiskuse opravila na Mirenskem letališču, od koder je vzletelo tudi prvo letalo EDA. Enako kot naša ptica v logotipu destinacije, ki gnezdi ob Vipavi in se nato na krilih smeje vizije trajnostnega razvoja dvigne na Kras, od koder segajo pogledi na vse 4 strani neba in na vse konce sveta pošiljamo sporočilo miru.

2 – Zeleni razvoj

2.1

Inovativni zeleni produkti v javni lasti

(opišite tiste produkte, akcije, aktivnosti, iniciative ali doživetja v javni lasti, ki so ali bi znali biti zanimivi za turiste – in so lokalnega značaja, drugačni in edinstveni, predvsem pa inovativni na področju trajnostnega turizma; še nevideni v drugih destinacijah, še nevideni ali redki v svetovnem merilu, o čemer se govori med trajnostnimi trendi, se prevede, da bo v prihodnosti veliko bolj razširjeno ...)

Leta 2018 smo lansirali akcijo **”Skupaj za zeleno prihodnost”**, ki jo izvajamo preko različnih projektov:

1. Zniževanje ogljičnega odtisa preko promocije **e-mobilnosti**: 5 občin je prevzelo e-golfe, ki z navedenim sporičilom 365 dni v letu na cesti vabijo k odgovornemu okoljskemu ravnanju. Hkrati so vse občine nadgradile ponudbo **e-polnilnic**.
2. Uvedli smo **zeleni MASKOTI**, Beluška in Mirko, ki po eni strani promovirata destinacijo (Beluško predstavlja naš najbolj tipičen pridelek - bel špargelj, Mirka pa ima podobo ptice, ki jo imamo v logotipu), po drugi pa sta uradna ”ekologa” destinacije: prvi skrbnik zemlje in vode, ptička pa okolja in zraka. Maskoti sta namenjeni tudi izobraževanju najmlajših za odgovorno okoljsko ravnanje, uporabljamo ju na prireditvah, dogodkih, celo predsednik države Borut Pahor je podprl naše aktivnosti pod sloganom Skupaj za zeleno prihodnost.
3. Občina ima v ponudbi najem **e-koles**, ki se izvaja preko partnerja - Prenočišča Kogoj, tudi nosilca zelenega okoljskega znaka **ZELENI KLJUČ**.
4. Občina je kot prva v Sloveniji v DEC 2019 sprejela **ODLOK o prepovedi uporabe okolju škodljive plastike na javnih prireditvah**: že pred sprejemom odloka je bilo v destinaciji izvedenih 5 takšnih prireditev.
5. Občina v sodelovanju z Čebelarskim društvom/zvezo že 3 leta izvaja čudovito akcijo **sajenja medovitih dreves** in sicer **vsak novorjeni otrok v občini prejme v dar svojo LIPO**. Starši jo lahko posadijo na domačem vrtu ali, ko nimajo te možnosti podarjo drevo za okrasitev občinskih drevoredov ozioma okolice vrtcev in šol. Doslej je bilo posajenih že preko 70 lip.
6. Po hudem avgustovkem požaru na Cerju je zaživela vseslovenska akcija **DREVO ZA CERJE** s ciljem zbiranja donacij za pogodzdovanje pogorišča z avtohtonimi sadikami dreves in gradnjo varovalnih kraških suhogradnih zidov. Dolej smo zbrali 14.000 Eur in posadili **DREVORED HVALEŽNOSTI**, v zahvalo za donacije in kot trajno

	<p>povabilo donatrojem, da se vračajo in opazujejo rast »njihovih« dreves. Več o projektu, ki še traja na www.drevozacerje.si</p>
<p>2.2 Inovativni zeleni produkti v zasebni lasti <i>(opišite tiste produkte, akcije, aktivnosti, iniciative ali doživetja v zasebni lasti, ki so ali bi znali biti zanimivi za turiste – in so lokalnega značaja, drugačni in edinstveni, predvsem pa inovativni na področju trajnostnega turizma; še nevideni v drugih destinacijah, še nevideni ali redki v svetovnem merilu, o čemer se govori med trajnostnimi trendi, se prevedeva, da bo v prihodnosti veliko bolj razširjeno ...)</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Med 5 * novostmi Miren Krasa je ZEN na zeliščni kmetiji, ki vključuje nepozabno izkušnjo spoznavanja načina pridelave in predelave domačih zelišč, strokovno izvedeno sproščujočo ali terapevtsko masažo z izbranimi zeliščnimi olji, počitek in meditacijo v namenskem prostoru z noto individualno izbranih vonjev in končno nakup želiščnih izdelkov, od zdravilnih tinktur in dišavnice, do mazil in likerjev. 2. FOTOLOV v enem najbogatejših biodiverzitetnih revirjev v Sloveniji, ki pozna življenjske navade lokalne divjadi in ponuja individualni »izbor vrste foto modela«. Kulinarični zaključek z vrhunskim divjačinskim krožnikom oziroma drugo hrano po izboru.
<p>2.3 Razvoj inovativnih zelenih produktov v javni lasti <i>(opišite 3 produkte, akcije, aktivnosti, iniciative ali doživetja v javni lasti, ki bi jih v prihodnjih 3-10 letih vaša zelena ekipa želela ponuditi turistom v vaši destinaciji – in bi bili lokalnega značaja, drugačni in edinstveni, predvsem pa inovativni na področju trajnostnega turizma; še nevideni v drugih destinacijah, še nevideni ali redki v svetovnem merilu, o čemer se govori med trajnostnimi trendi, se prevedeva, da bo v prihodnosti veliko bolj razširjeno ...)</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ZELENE PRIREDITVE: Občina je po razpoložljivih podatkih kot prva v Sloveniji sprejela ODLOK o prepovedi uporabe okolju škodljive plastike na javnih prireditvah. V nadaljevanju želimo, da se iniciativi pridružijo vsi občani in občanke tudi za dogodke v domači organizaciji. 2. MOJE DREVO HVALEŽNOSTI ; odkrivanju zakladov Pomnika miru in veličastnih razgledov sledi nakup sadike drevesa (iz nabora avtohtonih sadik) z noto donacije za pogozditev pogorišča in obnovo »pljuč planeta« ter posaditev svojega drevesa v Drevored hvaležnosti v Parku miru. S ciljem vračanja naravi in vračanja na Cerje. Izdaja certifikata lastništva. Temastka pogostitev z okusi Krasa in Vipavske doline na terasi z najlepšim razgledom. 3. KONJSKE proge čez tri svetove: Kras, Vipavsko dolino in Trnovsko planoto : edinstvena izkušnja zelenega popotovanja po novo urejeni konjeniški trasi z vso potrebno infrastrukturo (pitniki, privezi, gostinstvo, nočitve), doživetjem raznolikosti 3 naravnih pokrajin, nepozabnih razgledov in pristnega gostoljubja domačinov.

	<p>4. OB MEANDRIH VIPAVE od IZVIRA do IZLIVA: nova pohodniška in kolesarska trasa bo ponudila popolno doživetje spoznavanja kulturno zgodovinske krajine ob urejeni učni poti (odkrivanje nekornjenih naravnih habitatov, kulturne dediščine) s postanki za vodne dogodivščine (kajak, supanje, plavanje, ribolov) in raznolika kulinarična razvajanja.</p>
<p>2.4 Razvoj inovativnih zelenih produktov v zasebni lasti <i>(opišite 3 produkte, akcije, aktivnosti, iniciative ali doživetja v zasebni lasti, ki bi jih v prihodnih 3-10 letih vaša zelena ekipa želela ponuditi turistom v vaši destinaciji – in bi bili lokalnega značaja, drugačni in edinstveni, predvsem pa inovativni na področju trajnostnega turizma; še nevideni v drugih destinacijah, še nevideni ali redki v svetovnem merilu, o čemer se govori med trajnostnimi trendi, se prevede, da bo v prihodnosti veliko bolj razširjeno ...)</i></p>	<p>1. MARTINOVANJE V JAMI- vino, glasba in romantika imajo v naravnem amfiteatru dostopne in urejene kraške jame povsem drugačne barve, vonje in okuse. Unikatno enogastronomsko doživetje v organizaciji lokalnih vinarjev in kuharskih mojstrov, s katerim se na izviren način poklonimo »pijači bogov«.</p> <p>3. POGOVOR z OSKARJEM KOGOJEM, enem največjih industrijskih obkovalcev na svetu, v njegovem delovnem okolju vključuje prikaz ustvarjalnega procesa, ki temelji na črpanju motivov iz narave. Gre za učenje opazovanja oblik in sporočil narave, za katero umetnik pravi, da je človekova največja in najboljša učiteljica. Obisk umetniške galerije in možnost nakupa izdelkov.</p> <p>4. CENTRALNA TOČKA E-MOBILNOSTI, opremljena tudi z e-polnohnico za avtomobile, bo nameščena v srcu občine in bo povezna z vsemi ponudniki turističnih storitev v občini (gostinci, nočitve). Omogočala bo ON- LINE rezervacijo najema koles, e-koles, e-skuterjev. Dodan bo servis in svetovanje. S ciljem zniževanja ogljičnega odtisa bomo na ravni DMMO spodbujali občane in turiste z BONITETNIMI programi- nagrajevanjem za večdnevni najem.</p>
<p>3 – Zeleni marketing</p>	
<p>3.1. Krovni zeleni opis <i>(podajte krovni opis zelenega značaja destinacije – dobro razmislite in opišite v parih stavkih bistvo značaja zelene destinacije tako, da vas dela edinstvene na svetu; odraža</i></p>	<p><i>PSSSt!....tu je Sanjava Stran Slovenije.</i></p> <p><i>Mehko položena čez travnike in zaobljene griče, čisto na zahod, kjer se Slovenija spogleduje z Italijo in morjem.</i></p> <p><i>Med zeleno Vipavsko dolino in Krasom vse diši. Po žajblju, borovcih, svežini in miru.</i></p>

<p>naj vaše močne zelene attribute, predviden zeleni razvoj, pri tem pa razmislite, kje znajo vaši atributi in predviden razvoj sovpadati z željami vašega jutrišnjega, trajnostno naravnane (turista)</p>	<p>Začutite spokojnost počasnega toka reke Vipave, ki napaja rodovitna polja z zdravilnimi belimi šparglji.</p> <p>Prisluhnite zgodbam jam na Poti miru od Alp do Jadrana.</p> <p>Doživite veličastne razglede s Cerja na morje, Alpe in slikovite vasi, ki se razpenjajo kot krila na hrbtu Črnih hribov, kjer v burji šumijo drevesa in zori pršut.</p> <p>Za kraškimi suhogradnimi zidovi, ki dajejo pečat pokrajini in so z edinstveno tehniko gradnje del UNESCO dediščine človeštva, rastejo oljke in grozde za teran, temen in krepčilen kot noči Miren Krasa.</p> <p>Naj gre za rastline ali ljudi, zaradi blage klime se življenje in veselje tukaj razcvetita prej. Zato so dvorišča domačij vse leto odprta in mize vedno polne svežih sezonskih dobrot, vipavskega ali kraškega pršuta in terana.</p> <p>Spoznajte čudovito pripoved o ljubezni med človekom in naravo. Pridite po zdravje in po sanje v Miren Kras.</p>
<p>3.2. Krovni zeleni slogan (v parih besedah zapišite udaren, edinstven, zapeljiv slogan destinacije, ki povzema bistvo zgoraj zapisanega Zelenega opisa destinacije)</p>	<p>MIREN KRAS Sanjava stran Slovenije</p> <p>EN: "The Serene Side of Slovenia"</p> <p>("pSSSt!") 😊</p>
<p>5*zelena doživetja</p>	
<p>Že delate na tem? (zgolj v razmislek – na to poglavje ni potrebno odgovarjati, še ne ... a upamo, da boste kmalu lahko izpolnili tudi to polje)</p>	<p>4.2.2020 DELAVNICA v organizaciji STO 😊</p>